

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžk/34/2018
Identifikačné číslo spisu: 1016201737
Dátum vydania rozhodnutia: 07.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Čanádiová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1016201737.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd, v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík 310, Tulčík, IČO: 31 303 862, právne zastúpený: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka so sídlom Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľ. Štúra 1, Bratislava, za účasti: Lesy Slovenskej republiky, š.p., so sídlom Nám. SNP 8, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.k.: 6421/2016-9.2 (13/2016 - rozkl.) zo dňa 14. júla 2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/205/2016-78 zo dňa 28. júna 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/205/2016-78 zo dňa 28. júna 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1.

Rozhodnutie správneho súdu

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) napadnutým uznesením podľa § 99 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zastavil konanie, v ktorom sa žalobca správnou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 6421/2016-9.2 (13/2016-rozkl.) zo dňa 14. júla 2016, ktorým bol zamietnutý rozklad žalobcu a bolo potvrdené rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej správy ochrany prírody, č. 4795/2016-2.3 zo dňa 18. mája 2016, ktorým bola povolená výnimka zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b/ a písm. e/ zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOPK“), pričom výnimkou sa povolilo žiadateľovi (ďalší účastník) usmrtiť - odstreliť troch jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri CHPO Poľana, držať ich a prepravovať. Zároveň bolo rozhodnuté o nepovolení výnimky zo zákazu ustanoveného v § 35 ods. 1 písm. b/ ZOPK, teda nepovolení usmrtenia troch jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri CHPO Poľana.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že podmienkou výkonu predmetného rozhodnutia bolo

ustanovenie, v zmysle ktorého „odstrel možno zrealizovať od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia do 15. decembra 2016 postriežkou a poslieďkou na lokalitách Rajčoková (k.ú. V.), Javorinka, Studená jama (k.ú. H.), Jedľová, Katreniakova lúka, Kolieska a Veľká lúka (k.ú. I.).“ Žalobca doručil Krajskému súdu v Bratislave dňa 20. septembra 2016 správnu žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania napadnutých rozhodnutí, ktoré v čase doručenia správnej žaloby predstavovali rozhodnutia preskúmateľné v rámci správneho súdnictva v zmysle § 3 ods. 1 písm. b/ SSP, § 6 a § 177 a nasl. SSP, avšak v čase po doručení správnej žaloby na súd došlo k právnej skutočnosti, s ktorou v danej veci právny poriadok Slovenskej republiky spája právne účinky majúce za následok stratu možnosti meritórneho preskúmania rozhodnutia správnym súdom. Touto právnou skutočnosťou bolo, podľa názoru krajského súdu, uplynutie lehoty, na ktorú bola povolená výnimka zo zákazu podľa § 35 ods. 1 písm. b/ a písm. e/ ZOPK. K uplynutiu uvedenej lehoty došlo dňa 15. decembra 2016, kedy napadnuté rozhodnutie ex lege stratilo účinky, v dôsledku čoho pre účastníkov administratívneho konania a účastníkov konania pred správnym súdom zanikli subjektívne práva a povinnosti vyplývajúce zo žalovaných rozhodnutí a tým došlo aj k zániku preskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí správnym súdom.

3. Vzhľadom na to, že v čase po začatí konania odpadol dôvod na pokračovanie v konaní, pričom ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, rozhodol krajský súd podľa § 99 písm. g/ SSP tak, že konanie o správnej žalobe zastavil. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 170 písm. b/ SSP.

2.

Kasačná sťažnosť

4. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca („kasačný sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ SSP, v ktorej navrhol, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobca uviedol, že vydaním uznesenia o zastavení konania mu bolo odopreté právo na meritórne preskúmanie žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného, a tým aj na rozhodnutie o tom, či ním bol, tak ako žalobca tvrdí, porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Podľa názoru žalobcu odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vychádza z prevažujúcej praxe súdov rozhodujúcich o žalobách podľa § 247 OSP, podľa ktorej uplynutím lehoty, na ktorú bola platnosť rozhodnutia napadnutého žalobou obmedzená, odpadol dôvod na prieskum správneho rozhodnutia, keďže toto (už z pohľadov súdov neexistujúce) rozhodnutie, nemôže ďalej zasahovať do práv účastníkov konania, a ani zrušenie takéhoto rozhodnutia, nemôže žalobcovi privodiť iné vecne výhodnejšie postavenie, keďže predmet konania (lehota platnosti výnimky súhlasu, či iného rozhodnutia zanikla), podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016. Žalobca uviedol, že prevažujúcu súdnu prax nepovažoval za takú, ktorá rešpektovala postavenie žalobcu, ako zainteresovanej verejnosti a jeho právo vyplývajúce mu z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, a situácia, v ktorej správny súd vydal kasačnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie, je zásadne z hľadiska právneho prostredia v Slovenskej republike iná, ako pred 30. júnom 2016.

6. Žalobca uviedol, že doručil správnu žalobu správne súdu v čase účinnosti Správneho súdneho poriadku a ani krajský súd nespochybnil, že žalobca je zainteresovanou verejnosťou podľa § 42 ods. 1 SSP a aktívne legítimovaný na podanie všeobecnej správnej žaloby. Žalobca vo svojej žalobe poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie žalovaného porušuje verejný záujem v oblasti životného prostredia a uviedol skutočnosti, na ktorých toto tvrdenie založil, napriek tomu krajský súd skonštatoval, že v pokračovaní v konaní mu bráni prekážka uvedená v § 89 ods. 3 písm. b/ ZOPK. Žalobca konštatoval, že skutočnosť, že medzi právnou úpravou podľa OSP a SSP je zásadný rozdiel, pokiaľ ide o spôsobilosť rozhodnutia správneho orgánu v oblasti životného prostredia, po uplynutí platnosti rozhodnutia, vyplýva aj z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 870 zo dňa 28. februára 2017 (pozn. kasačného súdu, ide o nesprávne uvedenú spisovú značku), ktorým rozhodol o sťažnosti žalobcu proti uzneseniam najvyššieho súdu, ktorými boli konania o jeho žalobách zastavené z dôvodov identických, ako to urobil krajský súd v napadnutom uznesení. Ústavný súd na jednej strane akceptoval vtedajšiu

rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu, na druhej strane uviedol: „Ústavný súd obiter dictum dáva do pozornosti sťažovateľa právnu úpravu účinnú od 1. júla 2017, keď zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok zaviedol inštitút zainteresovanej verejnosti (resp. dotknutej verejnosti - zjednocujúc tak terminologickú nejednotnosť pomenovania tohto inštitútu v právnej úprave), ktorá predstavuje nový osobitný procesný subjekt, ktorý má oproti nedostatočnej pôvodnej právnej úprave danej piatou časťou Občianskeho súdneho poriadku zabezpečiť náležitú realizáciu procesných práv v konaní pred správnym súdom vo veciach životného prostredia a ktorý reflektuje požiadavku na účasť zainteresovanej verejnosti v administratívnom konaní vo veciach životného prostredia, ktorá vyplýva jednak z vnútroštátnych a európskych právnych predpisov, ako i medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky (tiež napr. Aarhuský dohovor); osobitne prihliada na diskrepanciu v rozsahu procesným oprávnený účastníka takéhoto konania a zainteresovanej, resp. dotknutej osoby v takomto administratívnom konaní, zaisťujúc tak faktické stotožnenie týchto inštitútov pre konania týkajúce sa životného prostredia. Vzhľadom na zmenenú procesno-právnu úpravu možno predpokladať revíziu praxe správnych súdov stabilizovanej v režime predchádzajúcej procesnej úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku“.

7. Žalobca uviedol, že inštitút žaloby zainteresovanej verejnosti proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy vo veci životného prostredia je prostriedkom ochrany verejného záujmu. Skutočnosť, či verejný záujem v oblasti životného prostredia porušený bol, alebo nie, nezakáza tým, že rozhodnutie napadnuté správnou žalobou stratí platnosť, zrušenie takéhoto rozhodnutia, v prípade jeho rozporu s verejným záujmom, je bez ohľadu na uplynutie doby jeho platnosti pre ochranu jeho záujmu zásadné a rovnako je zásadné aj pre účinnú realizáciu práv zainteresovanej verejnosti podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru.

3.

Vyjadrenia

8. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu žalovaný uviedol, že uznesenie krajského súdu je vecne správne a žiadal, aby ho kasačný súd potvrdil a kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol. Žalovaný konštatoval, že mu nie je zrejмый súvis medzi § 178 ods. 3 SSP a namietanou nemožnosťou zastavenia konania podľa § 99 písm. g/ SSP, keďže toto ustanovenie sa vzťahuje na konanie podľa SSP bez ohľadu na to, kto je žalobcom. Žalovanému takisto nebolo známe, že by sa konania o správnych žalobách zainteresovanej verejnosti spravovali osobitnými ustanoveniami SSP. Žalovaný ďalej uviedol, že mu nie je zrejмый, aké úvahy viedli žalobcu k záveru, že zastavením konania došlo k porušeniu jeho práva na prístup k súdnemu konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré by mohli byť v rozpore s právnou úpravou v oblasti životného prostredia, nakoľko žalobca podaním žaloby využil svoje právo na súdnu ochranu garantovanú čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a využil tak právo na prístup k súdnemu konaniu, v rámci ktorého mal možnosť realizovať všetky práva účastníka súdneho konania vyplývajúce mu z príslušných procesných právnych predpisov.

9. K námietke žalobcu, že konanie krajského súdu je v rozpore s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 875/2016 zo dňa 28. februára 2017 žalovaný uviedol, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa v predmetnom konaní taktiež zaoberal preskúmaním rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a konanie zastavil, z dôvodu, že uplynul čas povolenej výnimky, t.j. odpadol predmet konania a Ústavný súd Slovenskej republiky v tejto veci nevyhovел sťažnosti sťažovateľa. Ústavný súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že v predmetných konaniach nebolo právo sťažovateľa (žalobcu) na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom účasti na rozhodovacích procesoch týkajúcich sa životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Aarhurského dohovoru porušené.

10. Žalovaný ďalej poukázal na skutočnosť, že námietky žalobcu uplatnené v priebehu správneho konania sa vzťahujú iba na procesný postup žalovaného v predmetnom konaní, nie je z nich však zrejмый,

aký vzťah majú k samotnému predmetu tohto konania, ktorý sa týka povolenia výnimiek z podmienok ochrany chránených živočíchov v zmysle ZOPK. Žalobca sa počas celého priebehu správneho konania nevyjadril k potrebe povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených živočíchov z dôvodu ohrozenia života a zdravia ľudí na danej lokalite a predchádzania škôd na majetku osôb, ani nepodal žiadny relevantný návrh, akým spôsobom (okrem realizácie odstrelu) je možné vyriešiť vzniknutý problém spočívajúci v premnožení medveďa hnedého na danom území.

11. Žalovaný ďalej poznamenal, že za súčasného stavu veci, keď uplynula lehota na realizáciu výnimky na usmrtenie jedného jedinca medveďa hnedého, nebude možné (ani v prípade iného rozhodnutia zo strany správneho súdu a prípadného vrátenia veci na ďalšie konanie žalovanému) rozhodnúť v danej veci spôsobom, ktorý by bol pre žalobcu ako účastníka konania (resp. zainteresovanú verejnosť) výhodnejší, alebo mu poskytol vyššiu ochranu jeho práv a právom chránených záujmov, a to bez ohľadu na to, či povolený odstrel bol, resp. nebol zrealizovaný. V opakovanom súdnom, prípadne v následnom správnom konaní (ak by bola vec vrátená žalovanému na ďalšie konanie) sa nedosiahne vo veci odlišný výsledok (čo si žalobca musí v tomto štádiu konania uvedomovať), a preto žalovaný zastáva názor, že kasačná sťažnosť podaná žalobcom je neopodstatnená a úplne ignorujúca vecnú podstatu daného konania spočívajúcu v záujme na ochrane prírody a krajiny a na ochrane zdravia a života obyvateľstva. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4SŽ/98-102/02 zo dňa 17. decembra 2002.

12. Podľa názoru žalovaného v predloženej kasačnej sťažnosti žalobca ani na jedinom mieste nespochybňuje účelnosť povoľovania výnimiek z podmienok druhovej ochrany a nedotýka sa samotného predmetu konania, ktorým je záujem na ochrane života a zdravia obyvateľstva. Na základe uvedeného žalovaný nesúhlasil s námietkou žalobcu, že zastavením konania bol žalobca vylúčený z možnosti účasti na konaní, a že takýmto postupom došlo k porušeniu § 178 ods. 3 SSP a čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru.

13. Ďalší účastník konania sa ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa písomne nevyjadril.

4.

Právny názor kasačného súdu

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

15. Z obsahu pripojeného administratívneho spisu kasačný súd zistil, že žiadateľ (ďalší účastník) požiadal o výnimku z ustanovení § 35 ZOPK za účelom odstrelu šiestich kusov chráneného živočicha medveďa hnedého v poľovnom revíri CHKO Poľana. Rozhodnutím č. 4795/2016-2.3 zo dňa 18. mája 2016 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky povolilo výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a/ a e/ ZOPK. Výnimkou povolilo žiadateľovi usmrtiť - odstreliť troch jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri CHKO Poľana, a to za v rozhodnutí stanovených podmienok, pričom odstrel bolo možné realizovať do 15. decembra 2016 postriežkou a posliedkou na lokalitách Rajčoková (k.ú. V.), Javorinka, Studená jama (k.ú. H.), Jedľová, Katreniakova lúka, Kolieska a Veľká lúka (k.ú. I.). Zároveň bolo rozhodnuté o nepovolení výnimky zo zákazu ustanoveného v § 35 ods. 1 písm. b/ ZOPK, teda nepovolení usmrtenia troch jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri CHKO Poľana. Žalobca podal voči predmetnému rozhodnutiu rozklad.

16. Žalovaný napadnutým rozhodnutím č. 6421/2016-9.2 (13/2016-rozkl.) zo dňa 14. júla 2016 zamietol rozklad žalobcu a rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky potvrdil. Žalobca,

ako účastník správneho konania a v predmetnom konaní ako zainteresovaná verejnosť podľa § 42 ods. 1 SSP sa správnu žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave 20. septembra 2016 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 6421/2016-9.2 (13/2016-rozkl.) zo dňa 14. júla 2016.

17. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 3 ods. 1 písm. b/ SSP, na účely tohto zákona sa rozumie rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka.

19. Podľa § 5 ods. 2 SSP konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania.

20. Podľa § 5 ods. 3 SSP pri rozhodovaní správny súd dbá na ochranu zákonnosti a verejného záujmu.

21. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 42 ods. 1 SSP, ak má zainteresovaná verejnosť alebo dotknutá verejnosť (ďalej len „zainteresovaná verejnosť“) právo podľa osobitného predpisu na účasť v administratívnom konaní vo veciach životného prostredia, je oprávnená

a) podať správnu žalobu podľa § 6 ods. 2 písm. a/,

b) podať žalobu proti nečinnosti podľa § 6 ods. 2 písm. e/,

c) podať žalobu proti všeobecne záväznému nariadeniu,

d) zúčastniť sa na konaní o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. a/; ustanovenia tohto zákona týkajúce sa osoby zúčastnenej na konaní sa primerane použijú aj na zainteresovanú verejnosť.

23. Podľa § 40 ods. 2 ZOPK orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov; ak ide o druhy vtákov a vybrané druhy živočíchov uvedené v osobitnom predpise, výnimku na ich lov povoľuje ministerstvo pôdohospodárstva.

24. Podľa § 89 ods. 3 písm. b/ ZOPK rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

25. Podľa § 99 písm. g/ SSP správny súd konanie uznesením zastaví, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c/ a d/.

26. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

27. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

28. Predmetom súdneho prieskumu na podklade žaloby, doručenej Krajskému súdu v Bratislave dňa 20. septembra 2016, bolo rozhodnutie žalovaného č. 6421/2016-9.2 (13/2016- rozkl.) zo dňa 14. júla 2016,

ktorým zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu vydané vo veci povolenia výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a/ a e/ ZOPK, usmrtiť - odstreliť - šiestich jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri CHKO Poľana, držať ich a prepravovať. Platnosť rozhodnutia bola obmedzená do 15. decembra 2016. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti žalobcu v prejednávanej veci je uznesenie krajského súdu, ktorým zastavil konanie vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia z dôvodu, že účinky napadnutého rozhodnutia zanikli a odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie.

29. Z aktuálnej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky je kasačnému súdu známe, že Nálezom č. k. III. ÚS 274/2018-45 zo dňa 13. novembra 2018 ústavný súd rozhodol, že postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp.zn. 10Sžk/11/2016 a jeho uznesením sp.zn. 10Sžk/11/2016 zo dňa 24. januára 2018 boli porušené: základné právo občianskeho združenia Lesoochranárske združenie VLK na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na prístup k správne a súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej sp.zn. 10Sžk/11/2016 zo dňa 24. januára 2018 zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

30. V bode 34. uvedeného nálezu ústavný súd uviedol: „Vychádzajúc z uznesenia krajského súdu (bod 3), ústavný súd konštatuje, že v danom prípade niet žiadnych pochybností o tom, že výnimka zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. b/ a e/ zákona ochrane prírody a krajiny poľovníckym združením počas obmedzenej časovej platnosti rozhodnutia ministerstva (od 1. júna 2016 do 30. novembra 2015) realizovaná bola a k usmrteniu/odstreleniu jedného jedinca medveďa hnedého skutočne došlo (22. októbra 2015). Rozhodnutie ministerstva, resp. ministra je v takomto prípade spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Vzhľadom na túto skutočnosť mal krajský súd na základe žaloby sťažovateľa vystupujúceho v procesnom postavení zainteresovanej verejnosti zákonnosť napadnutého rozhodnutia ministra preskúmať, a to vo vzťahu k tomu, či je alebo by mohol byť ovplyvnený rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia, čo však neurobil. Napriek uvedenému najvyšší súd považoval uznesenie krajského súdu o zastavení konania za správne a kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol, čím o nej rozhodol spôsobom, ktorý je arbitrárny, a tým ústavne nesúladný. Najvyšší súd v napadnutom uznesení nezohľadnil citované východiská ochrany základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného čl. 44 ods. 1 ústavy, a preto jeho prístup k ochrane tohto základného práva nemožno hodnotiť inak ako prísne formalistický, odporujúci obsahu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ani dostatočne nereflektoval judikatúru Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-240/09 a C-243/15.“

31. Rovnako nálezom č. k. III. ÚS 418/2018-41 zo dňa 29. januára 2019 Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp.zn. 4Sžk/27/2017 a jeho uznesením sp.zn. 4Sžk/27/2017 zo dňa 3. júla 2018 boli porušené: základné právo občianskeho združenia Lesoochranárske združenie VLK na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na prístup k správne a súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach

životného prostredia a napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp.zn. 4Sžk/27/2017 zo dňa 03. júla 2018 zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

32. V odôvodnení nálezu (bod 26.) ústavný súd uviedol, že „Zákon v § 99 písm. g/ upravil zastavenie konania, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c/ a d/. Ako príklad zastavenia konania z dôvodu odpadnutia predmetu prieskumu možno uviesť stratu účinkov preskúvaného rozhodnutia alebo opatrenia, no bez jeho formálneho zrušenia, na základe protestu prokurátora alebo mimoriadneho opravného prostriedku. O takýto prípad pôjde najmä pri faktickej konzumácii týchto účinkov alebo uplynutí lehoty, na ktorú bolo rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy vydané, resp. pri inom následnom administratívnom postupe. O stratu účinkov rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy v dôsledku uplynutia lehoty pôjde vtedy, ak subjektívne práva vyplývajúce zo žalovaného rozhodnutia alebo opatrenia boli viazané len na určitý čas a jeho uplynutím zanikli bez toho, aby došlo k ich realizácii. Príkladom môže byť rozhodnutie vydané v zmysle § 82 ods. 12 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Ak však už dané subjektívne práva boli uplatnené, nemožno ani v dôsledku uplynutia času bez ďalšieho zastaviť správne súdne konanie a odmietnuť súdnu ochranu, pretože jej primárny obsah založený na možnosti zrušenia nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia sa tým dostáva do sekundárnej podoby, ktorej podstatou je vytvorenie základu pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.“ (Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2018. s. 553.).

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky, poukazujúc na vyššie citované právne závery Ústavného súdu Slovenskej republiky, dospel k záveru o nesprávnom procesnom postupe krajského súdu o zastavení konania podľa § 99 písm. g/ SSP. Krajský súd v odôvodnení kasačnou sťažnosťou napadnutého uznesenia konštatoval, že stratou platnosti rozhodnutia (povolenie výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a/ a e/ ZOPK) došlo k zániku jeho účinkov a tým odpadol dôvod na pokračovanie v konaní, k uvedenému však dospel bez toho, aby sa v rozhodnutí náležite vysporiadal so skutočnosťou, či subjektívne práva žiadateľa vyplývajúce z rozhodnutia orgánu verejnej správy (t.j. výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a/ a e/ ZOPK) boli realizované a či rozhodnutím orgánu verejnej správy mohol byť porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia, pretože ak už dané subjektívne práva boli uplatnené, nemožno ani v dôsledku uplynutia času bez ďalšieho zastaviť správne súdne konanie a odmietnuť súdnu ochranu, pretože jej primárny obsah založený na možnosti zrušenia nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia sa tým dostáva do sekundárnej podoby, ktorej podstatou je vytvorenie základu pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. (bližšie Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2018. s. 553).

34. Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude vec opätovne prejednať v medziach podanej správnej žaloby a následne rozhodnúť, pričom krajský súd bude povinný svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodniť. Kasačný súd zároveň zdôraznil, že krajský súd je viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP).

35. Podľa § 467 ods. 3 SSP, ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.